

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

27.03.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

АИКБ

✓ СПИРАТ РАБОТА НАЙ-ГОЛЕМИТЕ ФИРМИ – ПОДДОСТАВЧИЦИ ЗА АВТОМОБИЛОСТРОЕНЕТО

Следва пълният текст на [информация](#) от [Българска браншова камара машиностроене](#) във връзка със спирането на работа на най-големите фирми, поддоставчици за автомобилостроенето, в обстоятелствата на въведеното извънредно положение заради коронавируса.

1. **„Линамар България“, Русе** („Монтюпе“) – първоначално съобщи, че спират работа от 6 до 10 април. На 25 март съобщи, че спират работа от 30 март до 10 април.
2. **„ВИТЕ Аутомотив“, Русе** – от 16 до 20 март са в отпуск 30% от работещите; от 23 до 27 март други 30%. Спира работа цялото производство от 30 март, засега обявено за две седмици. Причини: спрени производствата на европейските автомобилпроизводители и доставчици, от друга страна – невъзможност за осигуряване безопасността на работещите (безопасен транспорт, разстояния между работните места и т.н.). Опасенията на ръководството са, че китайските поддоставчици възстановяват производството си, а поддоставчиците (конкуренти) от Мексико не са спирали работа и вероятността да бъдат изместени от тях е много голяма.
3. **Друга ключова фирма** временно спира работа изцяло в двата завода за две седмици – поради въведеното извънредно положение и временното спиране на производството в заводите на клиентите им.
4. Вече знаем, че **„Язаки“** спря работа и в трите си завода.
5. **Заключение:**
Поддоставчиците за автомобилостроенето са в тежка ситуация.
6. – Невъзможност да извозват работещите, голяма част от които живеят на 70-80 км. от завода – поради коронавируса;
– Започваща криза поради спиране на европейски фирми, произвеждащи автомобили;
– Не е изключено при ненамеса от страна на държавата отделни производства да бъдат изнесени в други страни.

Корабостроене (основно кораборемонт):

1. **„Бургаска корабостроителница“** остава без работа. Има договор с Русия за ремонт на определени кораби по график. Руските специалисти, които трябва да присъстват и консултират дейностите по ремонта, не могат да дойдат в България.
2. Договорът за ремонт на руски кораби не е прекратен, но изпълнението му се отлага неопределено във времето. Забавят се и срокове за доставка на материали от западните страни. Вместо за 10-12 дни доставките стават за 20-25 дни.
3. **Най-големият кораборемонтен завод „Одесос“**, Варна.
4. В момента довършва ремонта на кораб, но не е ясно кога и как ще пристигнат други кораби за ремонт, за които има договор, тъй като от тези страни не могат да пристигнат специалисти, контролиращи ремонта.
5. **„Корабно машиностроене“, Варна** – спира работа за две седмици. Не може да експедира изработена продукция за Италия.

В тежка ситуация са и редица фирми от другите подсектори на машиностроенето, за което браншовата камара е сигнализирила нееднократно.

Информацията във формат PDF може да изтеглите [ТУК](#).

Bulgaria ON AIR

✓ АИКБ: Държавата може да помогне като не пречи

Трябва да се увеличи пропускателната способност на КПП-тата, каза Васил Велев

Над 1200 души са се регистрирали в бюрата по труда в София само за 1 седмица, а за изминалите 7 дни работа са успели да си намерят 320 безработни. Как да преодолеем започналата икономическа криза и да запазим хилядите работни места? Държавата вече представи своя план, който включва познатата формула 60/40, както и 4 млрд. лв. за справяне с кризата.

"Ние винаги казваме, че държавата най-добре може да помогне като не пречи. Това важи в много голяма степен и сега. Трябва да се оползотвори всякаква възможност за икономическа активност и да се работи на максимум, където има

работа. Товарните превози, особено трансграничните, трябва да бъдат облекчени решително, както и превозът на хора", каза председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев в ефира на "България сутрин".

Според него в мярката 60/40 е допусната грешка.

"Трябва да бъде поправен и параграф 6, където очевидно е допусната грешка, защото прави тази мярка неизползваема. А мярката 60/40 е насочена към предприятия, които са спрели работа и се очаква от тях да платят 40% заплати, 20% осигуровки, включително данъците. Това не е 60 на 40, а е 20 на 80", каза още той.

Велев посочи, че трябва да се увеличи пропускателната способност на КПП-тата, за да не се проверява всеки пети.

"Защо да не помага и българската армия за увеличаване на тази пропускателна възможност, включително и за товарните превози. *Руската армия помага в Италия, ние се чудим дали българската армия може да помогне на българите*", каза още той.

Шефът на АИКБ допълни, че са помогнали на на предприятията, като са променили организацията на работата.

"В сайта на АИКБ сме публикували препоръки, правила, изискващи се документи от Агенцията по труда. Публикували сме как и откъде предприятията могат да се снабдят с предпазни средства, маски, шлемове", каза още той.

Вижте целия разговор във [видеото](#).

[News.bg](#)

✓ Васил Велев съветва държавата да помогне като не пречи

Ние винаги казваме, че държавата най-добре може да помогне като не пречи. Това важи в много голяма степен и сега. Това заяви за Bulgaria ON AIR председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев.

По негови думи трябва да се оползотвори всякаква възможност за икономическа активност, както и значително а се облекчат товарните превози и превозът на хора.

Според него в мярката 60/40 е допусната грешка и е необходимо да се преработи параграф 6, защото практически той правел мярката неизползваема.

"Мярката 60/40 е насочена към предприятия, които са спрели работа и се очаква от тях да платят 40% заплати, 20% осигуровки, включително данъците. Това не е 60 на 40, а е 20 на 80", подчерта Велев.

Според него трябва да се увеличи пропускателната способност на КПП-тата, като за целта по негови думи може да помогне и армията. *Руската армия помага в Италия, ние се чудим дали българската армия може да помогне на българите, изтъкна той.*

Велев посочи, че от АИКБ са помогнали на на предприятията, като са променили организацията на работата. В сайта на Асоциацията са публикувани препоръки и правила, както и изискващи се документи от Агенцията по труда. Посочено е и как и откъде предприятията могат да се снабдят с предпазни средства.

[Dnes.bg](#)

✓ АИКБ: Как спрели предприятия да плащат 40% от заплатата?

Руската армия помага в Италия, нека българската се включи у нас

"Ние винаги казваме, че държавата най-добре може да помогне като не пречи. Това важи в много голяма степен и сега. Трябва да се оползотвори всякаква възможност за икономическа активност и да се работи на максимум, където има работа. Товарните превози, особено трансграничните, трябва да бъдат облекчени решително, както и превозът на хора", каза председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев в ефира на "България сутрин".

"Трябва да бъде поправен и параграф 6, където очевидно е допусната грешка, защото прави тази мярка неизползваема. А мярката 60/40 е насочена към предприятия, които са спрели работа и се очаква от тях да платят 40% заплати, 20% осигуровки, включително данъците. Това не е 60 на 40, а е 20 на 80", каза още той.

Велев посочи, че трябва да се увеличи пропускателната способност на КПП-тата, за да не се проверява всеки пети.

"Защо да не помага и българската армия за увеличаване на тази пропускателна възможност, включително и за товарните превози. *Руската армия помага в Италия, ние се чудим дали българската армия дали може да помогне на българите*", каза още той.

Шефът на АИКБ допълни, че са помогнали на на предприятията, като са променили организацията на работата.

"В сайта на АИКБ сме публикували препоръки, правила, изискващи се документи от Агенцията по труда. Публикували сме как и откъде предприятията могат да се снабдят с предпазни средства, маски, шлемове", каза още той.

[В. Дума](#)

✓ Големи доставчици спират работа

Властта се стресна, повече сектори ще имат право на компенсации

Най-големите поддоставчици в автомобилостроенето спират работа. За това алармира Българската браншова камара „Машиностроене“, член на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ).

Преди дни японският производител на автомобилни части Язаки временно спря работа в трите си завода – в Димитровград, Сливен и Ямбол. От русенската компания „Лиманар България“ първоначално са съобщили, че спират работа от 6 до 10 април, но вече обявиха, че ще прекратят дейност още на 30 март.

В друга компания от Русе – "ВИТТЕ Аутомотив", от 16 до 20 март са в отпуск 30% от работещите, а до днес – други 30%. От 30 март пък ще спре цялото производство, като засега е обявено, че замразяването на дейността ще е двуседмично.

Кабинетът ще предложи да се разшири кръгът от фирми, които да имат достъп до схемата за изплащане на компенсация за преустановена дейност заради мерките срещу коронавируса по формулата 60/40, събщи БНР. Към фирмите, които ще могат да кандидатстват за компенсация, е включен целият строителен сектор и голяма част от преработващата промишленост. По информация на segabg.com схемата ще бъде достъпна и за други икономически дейности, които първоначално бяха изключени - като товарният транспорт, издателска и рекламна дейност.

Първоначално бе предвидено схемата да се прилага само за търговските обекти на територията на моловете, пътническият транспорт, хотелиерството и други туристически дейности, сектора на ресторантьорството и питейните заведения, както и спорта и културата. Размерът на компенсацията от 60% от осигурителния доход на човек за януари бе критикуван като недостатъчен, но делът на държавата няма да бъде увеличен.

От постановлението обаче вероятно ще отпаднат други изисквания, като например това за запазване на работното място минимум 3 месеца след края на изплащането на компенсацията. По обяснения на кабинета за схемата ще са необходими общо 1 млрд. лв., но властта не каза на какви разчети е базирана тази прогноза.

Според председателя на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев в мярката 60/40 е допусната грешка и е необходимо да се преработи параграф 6, защото практически той я прави неизползваема. Това каза той пред "България он ер". "Мярката 60/40 е насочена към предприятия, които са спрели работа и се очаква от тях да платят 40% заплати, 20% осигуровки, включително данъците. Това не е 60 на 40, а е 20 на 80", коментира Велев.

[В. Стандарт](#)

✓ Кризата удря заводите ни за автомобилни части

Фирмите у нас, които са най-големите производители на резервни части или друго оборудване за автомобили, спират работа, след въведеното извънредно положение заради Covid-19. Това съобщиха от Асоциацията на индустриалния капитал в България.

Фирми в Русе преустановяват работа - за момента временно, спират цялото си производство и освобождават в отпуск 30% от работещите. Причините са спрени производства на европейските автомобилни производители и доставчици, както и невъзможност да бъде осигурена безопасността на персонала.

Ръководствата се опасяват, че междувременно могат да бъдат изместени от конкуренти. Японска компания от автомобилния сектор вече заяви, че спира работа и в трите си завода.

Поддоставчиците за автомобилостроенето са тежко притиснати от кризата и изпитват невъзможност да извозват работещите, които често живеят на десетки километри от работните места, а партньорите им в чужбина постепенно прекратяват дейност.

В тежка ситуация са и редица фирми от другите подсектори на машиностроенето, казват от АИКБ.

[Investor.bg](#)

✓ Спират работа някои от най-големите автофирми в България

Не е изключено при ненамеса от страна на държавата отделни производства да бъдат изнесени в други страни, предупреждават от бранша

Спират работа някои от най-големите фирми, поддоставчици за автомобилостроенето. Това съобщават от Българската браншова камара машиностроене.

"Линамар България", Русе ("Монтюпе") спира работа до 10 април. Първоначалното им съобщение бе, че спират работа от 6 до 10 април. На 25 март съобщиха, че спират работа от 30 март до 10 април.

От "ВИТТЕ Аутомотив", Русе - от 16 до 20 март са в отпуск 30% от работещите; от 23 до 27 март други 30%. Цялото производство спира да работи от 30 март в двуседмичен срок. Опасенията на русенското ръководство са, че китайските поддоставчици възстановяват производството си. Техните конкуренти от Мексико не са спирали работа и вероятността да бъдат изместени от тях е много голяма.

Преди дни от „Язаки“ прекратиха работа и в трите си завода у нас за две седмици.

Поддоставчиците за автомобилостроенето са в тежка ситуация, посочват от браншовата организация и изреждат причините за това. Първата е невъзможност да извозват работещите, голяма част от които живеят на 70-80 км от завода - поради мерките за ограничаване на разпространението на коронавируса. Втората причина е започващата криза поради спиране на европейски фирми, произвеждащи автомобили.

Не е изключено при ненамеса от страна на държавата отделни производства да бъдат изнесени в други страни, предупреждават от организацията.

И "Бургаска корабостроителница" остава без работа. Независимо, че има договор с Русия за ремонт на определени кораби по график, руските специалисти, които трябва да присъстват и консултират дейностите по ремонта, не могат да дойдат в България. Договорът за ремонт на руски кораби не е прекратен, но изпълнението му се отлага неопределено във времето. Забавят се и срокове за доставка на материали от западните страни. Вместо за 10-12 дни доставките стават за 20-25 дни.

В най-големия кораборемонтен завод "Одесос", Варна довършват ремонта на кораб, но не е ясно кога и как ще пристигнат други кораби за ремонт, за които има договор. Причината - от тези страни не могат да пристигнат специалисти, контролиращи ремонта.

"Корабно машиностроене", Варна - спира работа за две седмици. Не може да експедира изработена продукция за Италия.

Редица фирми от другите подсектори на машиностроенето също са в тежка ситуация, пишат от Камарата и припомнят, че са подавали сигнализи нееднократно.

[В. Монитор](#)

✓ Добрин Иванов: Важното е след кризата да има къде да изнасяме продукцията

Всичко зависи от възстановяването на външните ни партньори

Завръщането на млади хора у нас е шанс за бизнеса, за да използва потенциала им, казва в интервю за "Монитор" изпълнителният директор на Асоциацията на индустриалния капитал

Г-н Иванов, ще се срути ли икономиката ни и кои сектори ще бъдат най-засегнати от кризата с коронавируса?

- Всъщност ще бъде засегната цялата икономика. Това ще е пряка последица от безпрецедентната криза. Тя ще се изрази в обявяването на фалити на предприятия, загуба на работни места и доходи, увеличаване на безработицата. Това съответно означава влошаване на качеството на живот. В случая нашата задача и тази на държавата е да се измислят мерки, които да омекотят катастрофата. Тези мерки трябва да гарантират по-бързо и ефективно възстановяване след отмяната на извънредното положение и връщането към нормалния живот. Защото дори да се справим със здравния проблем, едва ли ще успеем с икономическия. Това най-вероятно ще отнеме месеци.

- Ако кризата приключи по-бързо, ще има ли по-малки последици все пак и да излезем по-безболезнено от ситуацията?

- Разбира се, колкото по-кратка ще е кризата, толкова по-бързо ще се възстановим. Видяхте, че в Китай след безпрецедентни мерки в рамките на 45 дни и ограничаване на всякакви икономически дейности, веднага производството бе възстановено. Проблемът е, че тук не говорим за локална криза, а за глобална, която ще обхване целия свят и основните ни икономически партньори. А когато те са в криза, това се отнася и за нас. Затова казвам, че ни предстои тежка икономическа криза, която в момента е свързана със здравната. Но в един момент ще се наложи да се справяме с икономическите последици във връзка с всички мерки, които бяха предприети в борбата с коронавируса.

- Кризата е все пак от около две седмици, а някои започнаха да се оплакват от загуби. Доколко това е реално и доколко мерките на правителството ще смекчат положението?

- Вече наистина има загуби, преустановени дейности. Това означава загуба на приходи при продължаване на разходи в същия размер от периода преди кризата. Това не може да продължи безкрайно. Въпрос на време е да започнат да се обявяват фалити. А това е всъщност една юридическа процедура. В момента дори голямата част от бизнеса е във фактическо състояние на фалит. Липсата на работа, на приходи, съпътствана с извършване на разходи за вознаграждения за материали, за външни услуги и други разходи, предполагагат такъв краен резултат-прекратяване на дейността.

- Доколко предприетите мерки ще смекчат удара?

- Според мен мерките закъснях, защото вече втора седмица сме в период на извънредно положение и все още не можем да структурираме модел. Не знаем как той ще заработи и да оценим неговото въздействие. Така тежестта ще бъде върху бизнеса. Ние поехме отговорност при наемането на хора с уврежданията, при такса смет, потърпевши сме от цената на електроенергията и газа. Смята се, че имаме капацитет и възможности да решим всяка една криза. Този път обаче ми се струва, че бизнесът няма тази възможност. В момента няма как да генерираме приходи.

- В същото време обаче се реагира веднага, заработиха фабрики, започнаха да се шият маски и костюми у нас. Няма ли и добра страна това за икономиката ни, може пък да се възродят други отрасли?

- Това са по-скоро изключения. На някои места може да са увеличили работата си, но на фона на общия спад е капка в морето.

- Преди време бизнесът обаче изтъкваше като голям проблем липсата на кадри и се налагаше да внасяте. Какво се промени сега?

- Ситуацията се промени много бързо, само за няколко седмици. Такива мерки се предприемат в много страни, у нас дори Слава Богу, изпреварихме събитията, реагирахме веднага и затова има добри резултати по отношение на заразени хора и спешни случаи. Търговските ни контрагенти от Германия, Италия, Франция също ограничават дейността. Така че тези, които купуват нашите стоки и услуги, намаляват поръчките. Това обезсмисля високата численост на персонала. Вече не сме в ситуация, при която поръчките се увеличават и това да налага увеличение на персонала, а обратното. Целта е да запазим настоящия капацитет.

- Още през лятото обаче се говореше за рецесия, особено що се отнася за страни като Германия и Франция. Не започнаха ли да намаляват поръчките още тогава?

- Така е, още през лятото обърнахме внимание, че има сигнали за забавяне на икономиката и че може евентуално да се стигне до рецесия. Кризата с коронавируса се яви като катализатор и ускори тези процеси.

- Колко време ще е нужно да се възстанови икономиката след една такава криза?

- Много е важно какви щети ще нанесе на целия свят една такава криза от гледна точка на това колко бързо ще се възстановят производствата в други страни. Нашата икономика е малка е тя е отворена, зависи от икономиката на други страни от ЕС. При сектори като туризъм, транспорт, които понесоха най-голямата тежест, има спад на приходите в рамките на 80-90%. При тях възстановяването ще е по-бавно. Така че след решаването на здравния проблем трябва бързо да възстановим икономическата активност.

- Много служители се оплакаха, че работодателите ги пускат в неплатен отпуск, как да се лавира в тази ситуация?

- Тук е много важна ролята на държавата и тя трябва да подаде ръка на бизнеса. Нужни са стимули, сега са всъщност черните дни. Само така бизнесът ще запази своя капацитет и хората ще имат доходи за съществуване. Видяхте, че здравните мерки се взеха бързо, така трябва да е и с икономическите. След като се реши проблемът с коронавируса, трябва да започнем да произвеждаме. Важно е обаче дали ще има къде да изнасяме продукцията си. Трябва да запазим работните места.

- Много млади хора се върнаха у нас от чужбина. За някои това е добър знак и ще се опитате ли да използвате потенциала им, да ги задържите?

- Да, това е шанс за бизнеса. Въпросът е първо да запазим предприятията, за да може тези млади хора да имат какво и къде работят след кризата и да се използват техните възможности.

Визитка:

Роден е на 19 септември 1977 г.

През 2000 г. завършва магистратура „Счетоводство и контрол“ в Икономическия университет – Варна, след което получава няколко следдипломни квалификации и специализира право в Пловдивския университет „Паусий Хилендарски“

От 2009 г. до момента е изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България

Заместник-председател е на Националния съвет за насърчаване на заетостта към Министерството на труда и социалната политика, член е на съвета към изпълнителния директор на Агенцията по заетостта

[Дарик](#)

✓ Поддоставчици за автомобилостроенето спират работа заради епидемията

Най-големите фирми поддоставчици за автомобилостроенето спират работа заради кризата, причинена от епидемията от коронавирус. Това съобщи днес Българска браншова камара машиностроене. Ситуацията прилича на началото на кризата през 2008 година, а година по-късно машиностроенето беше един от най-потърпевшите сектори, каза за “Дарик” председателят на Камарата Илия Келешев.

Според него мярката, която предвижда държавата да поема 60 процента от дохода на временно освободен работник, няма как да проработи в машиностроителния бранш. По-ефективна мярка би била правителството да насърчи преминаването на намалено работно време, посочи инж. Келешев.

Още по темата чуйте [ТУК](#).

Важни обществено-икономически и политически теми

[БНР](#)

✓ Тристранният съвет обсъжда за кои сектори да има стимул срещу съкращения

Днес ще се проведе видеоконферентно заседание на Националния съвет за тристранно сътрудничество, като правителство, работодатели и синдикати ще обсъдят икономическите и социалните мерки по време на кризата с епидемията от коронавируса.

Основна тема ще е [планът държавата да покрива 60 процента](#) от възнагражденията на работниците в определени сектори, за да не бъдат те съкратени.

Работодатели и синдикати настояват програмата да обхване повече сектори.

На заседанието ще се обсъди как да се ползват парите от еврофондовете, които ще се пренасочат за социални и икономически мерки.

✓ Тестват представителна извадка от 1000 души с бързи тестове

Хиляда бързи теста ще бъдат направени на няколко групи - полицаи, шофьори в градския транспорт, на шофьори на линейки. Чрез представителната извадка ще се разбере как се развива епидемията. Това съобщи премиерът Бойко Борисов на брифинг след заседанието на Европейския съвет, което за трети път се проведе чрез видеоконферентна връзка.

"Когато ги тестваме с бързите тестове, които са кръвни и в рамките на 10 минути, се дава информация дали човекът е заболел и дали има антитела. Тогава от тези 1000 души ще разберем каква е представителната извадка за заразените. Най-много ще се тестват полицаи от КПП-та, защото те са изложени на евентуално заразяване по цял ден. След месец ще направим пак такъв тест, и ще разберем колко са се увеличили заразените, колко са се излекували, така че статистиката ще ни покаже след колко време ще дойде пикът на заразата", разясни премиерът.

Той беше категоричен, че нито една държава в Европа няма необходимото количество тестове. "Поръчали сме един милион теста, но след време ще дойде време да тестваме по 20-30 хиляди души на ден, за да може в пика април-май да тестваме най-много", обясни Борисов. Тестовите са дарени и ще бъдат направени напълно безплатно, допълни той.

България е договорила покупка на между 50 и 70 респиратора от Германия, но „докато не видя камиона за доставка, няма да съм спокоен“, съобщи премиерът.

Той каза още, че Тристранката ще решава утре за помощта за бизнеса:

"Утре ще има Тристранен съвет, ще се излъчва онлайн, всеки ще е в кабинета си. И ако утре се разберат, ще отидем на вариант 60/40 – 60% от държавата, 40% от бизнеса, за да помогнем", каза Борисов.

Борисов допълни, че няма нито силата, нито волята да затвори църквите по Великден. "За всичко друго имам воля и смелост, но това не мога!", допълни Борисов във връзка с евентуалното удължаване на извънредните мерки.

Премиерът коментира още, че не вижда смисъл в това президента да свиква Консултативния съвет по национална сигурност заради КОВИД 19. Ако съвет се свика, Борисов заяви, че няма да отиде:

"Какво ще реши този съвет? И аз много добре съм му казал, когато говорихме. Ако иска, да си прави. В Конституцията го има, ще пратя мой заместник, така че няма да го наруша."

Министър-председателят даде брифинг след поредното заседание на Европейският съвет, свързано с коронавируса. Обсъдени са били още темата за външните граници на ЕС и отношенията на Турция с ЕС. Борисов заяви, че отношенията на страната ни с Турция са прекрасни и заради това у нас миграцията е нулева.

"Едно общо заключение, което вече започва да разглежда какво би се случило в последствие, как би отреагирала европейската икономика. За социални мерки – тепърва ще се търси такова решение, защото, когато става въпрос за пари и то за много пари, трудно ще се намери решение между по-богатите държави", каза още Борисов.

"Аз им казах - колеги, пред нашите сгради се разболяват хора, трябва да вземем решение и да отговорим на няколко въпроса. ЕК в понеделник ще препоръча какви мерки да се взимат от държавите", добави още той.

"Всички видяха колко бързи и навременни ни бяха мерките, надявам се повече да не се шегуват с нас", каза още Борисов.

От думите на премиера стана ясно, че България ще помогне на Хърватия след земетресението от преди дни. Друга тема на разговори е било сертифицирането на медицинско оборудване.

"Ще дадем още 800 готови облекла от Габрово, които Щабът ще разпредели по най-важните места. Нашите облекла излизат около 67 лева с ДДС. Умножете едно облекло 50 пъти. На четвъртото пране вече ти е без пари. Ще раздадем на няколко места. Българското облекло е качествено", добави премиерът.

"Има ли лекарство-няма, има ли ваксина-няма, има ли надежден тест –няма. Това, което обещаха Европейската комисия в понеделник техният мозъчен докторски тръст от най-известни доктори от много от страните да каже и препоръча мерки за всички държави членки. Към този момент България със своите мерки беше последвана, някъде много по-бавно, където плащат и много по-висока цена, включително виждате във Великобритания до онзи ден какво говореха, сега вече изкарват дронове, армия и всичко останало", посочи каза още Борисов.

"От фондовете пак ни се дава възможност да претрансформираме. Утре ще имаме тристранка и дано да се разберат. Всеки ще си е по кабинетите и ще направим така, че много хора да не се събират. Ако се вземе решение, веднага отиваме на 60:40. 40 млн. лева за лекарите отидоха", каза още той.

✓ **Красен Станчев: Загубите на ден са 50 милиона, фискалният резерв ще стигне за 140 дни**

Спасителните мерки трябва да са равномерно разпределени, казва икономистът

Интервю на Веселина Миланова с Красен Станчев

Във всички мерки оттук нататък всяка една политика трябва да бъде равна към всички, защото всички са засегнати от кризата. Това мнение изрази в предаването "Преди всички" на програма "Хоризонт" икономистът Красен Станчев, основател на Института за пазарна икономика.

Основният проблем на всяко разпределение в икономиката е дали отива при онези, които се нуждаят или към онези, които са по-организирани, подчерта Станчев.

„Иначе се получава, че всеки дърпа чергата към себе си и се помага не на тези, които са най-много в нужда, а на тези, които са най-добре организирани, най-високо могат да говорят, имат право на първа брачна нощ с правителството.“

Икономистът не вижда да са обхванати най-рисковите групи. „Това в момента го няма. Очевидно е, че някои хора от циганските махали са по-бедни от боянските махали, но което получават циганските махали, е полицейско присъствие. Ясно е кои са рисковите групи.“

„Онова, което трябва да се направи, е да се даде дългосрочна перспектива и мерките - тези, които вече са започнали, да се разпределят във времето. /.../ В момента аз не виждам приоритизиране и разполагане във времето на мерки, не виждам много голяма прозрачност“, заяви Красен Станчев.

Трябва да се работи спокойно, бързо и умно, допълни той.

„До момента загубата е 50 милиона лева на ден, което означава, че целият фискален резерв стига за 140 дена. Но има загуби, които не се виждат. На ден т.нар. правителствени услуги, които са задължение на гражданите, са 151 хиляди. Между тях има неща, които са свързани с бизнеса – всякакви строителни разрешителни, свързани с ток, вода и прочее. Всичките тези неща в момента не работят, поради простата причина, че хората, които трябва да предоставят тези услуги, не работят. Трябва да се вземат мерки държавната и общинската администрация, териториалните администрации на централните органи, да работят. Само в строителството в момента подлежат на завършване 1500 сгради. Целият бизнес под риск е 4 милиарда и 800 милиона само в строителството.“

[БНТ](#)

✓ **Екатерина Захариева: Една от горещите точки в момента е границата България-Турция**

Всички държави са притеснени за здравето на хората, както и какви ще бъдат последиците върху икономиките. Това коментира вицепремиерът и министър на външните работи Екатерина Захариева.

Тя попита критиците за влизането на страната ни в ERM II сега къде е по-добре? Мисля, че отговорът е ясен. Надявам се, когато преодолеем това предизвикателство, да се върнем към този приоритет и да получим пълната подкрепа, заяви Захариева.

По думите ѝ една от горещите точки в момента е границата България-Турция. Относно напрежението на турската граница Захариева каза, че проблемът е, че Турция включи в забранителния си списък 68 държави, ако не са били преди това 14 дни в сигурна държава.

"Няма забрана за българските шофьори на камиони, ако те са били в България, но ако са били в някои от държавите от списъка, същото е и за тях", подчерта Захариева.

България, бидейки външна граница на ЕС, беше първа, която усети предизвикателствата пред това да има бързо придвижване и на стоки, и на граждани до територията на България, каза външният министър.

Investor.bg

✓ КЕВР предлага понижение на цената на топлинната енергия в диапазона 8-25%

Най-силно поевтинява парното в София, а най-слабо - във Варна - с едва 7,%

Поради предвиденото намаление на цената на природния газ с 40,% от 1 април Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) предлага да се понижат цените на топлинната енергия в страната според населеното място в диапазон от 8 до 25% от същата дата, съобщава Нова ТВ.

В сградата на енергийния регулатор днес се състоя открито заседание, на което бяха допуснати единствено представители на дружествата от сектора "Топлоенергетика". Заседанието беше предавано онлайн на страницата на КЕВР, информира БТА.

Изпълнителният директор на "Топлофикация-София" Александър Александров, който се включи по Skype, посочи, че не възразява относно предложението на КЕВР цената на топлинната енергия в София да поевтинее с 25,14%. По думите му от столичното топлофикационно дружество единствено смятат, че цената на електроенергията няма да бъде релевантна през следващите три месеца.

Изпълнителният директор на "Топлофикация-Бургас" Християн Илиев заяви, че няма възражения срещу предложението цената на топлинната енергия в Бургас от 1 април да бъде по-ниска с 16,4 на сто.

В същото време Михаил Ковачев, изпълнителен директор на "Топлофикация-Разград", сподели, че също няма забележки срещу предложеното понижение на цената в размер на 16%.

Предложението на КЕВР е цената на топлинната енергия в София да поевтинее с 25,14%, в Пловдив - с 14,8 на сто, в Бургас - с 16,4%, във Варна - със 7,8 на сто, във Враца - с 21,3 на сто, във Велико Търново- с 16,6%, в Разград - с 16 на сто.

✓ Мерките на правителството през ББР могат да компенсират поне 2% от спада в БВП

Стоян Мавродиев е председател на Управителния съвет и главен изпълнителен директор на Българската банка за развитие (ББР).

Има магистърска степен по право от СУ "Св. Климент Охридски" и по финанси от УНСС. Преминал е обучения в Международната данъчна академия в Амстердам, завършил е Международната програма за лидери към Държавния департамент на САЩ. От 2009 до 2010 г. е зам.-председател на икономическата комисия и член на бюджетната комисия в парламента. От 2010 до 2016-а е председател на Комисията за финансов надзор.

Интервюто е дадено пред в. 24 часа

Очаквахме, и то с определена доза вероятност, рецесия, а то се получи коронареция или наслагване на криза върху криза, г-н Мавродиев. Опустошителна ли ще бъде, или заради мобилизацията на човешки и финансов потенциал в световен мащаб може би не?

- Към днешна дата знаем основно данните от Китай за спад на бизнес активността, които са около 20-25% across the board – т.е. във всички индекси и сфери като инвестиции, потребление, промишлена активност. Първоначалните индекси в Европа също гравитират около това число. Това е изключително сериозен спад, който предполага тежък удар върху транспорта, туризма и индустрията. Позитивното в случая е, че правителствата и водещите централни банки, изглежда, са взели поуки от изпитанията на финансовата криза през 2008 г. и взеха ранни, целенасочени и мащабни мерки за опазване на финансовата система.

Защото именно тя може да рестартира бързо икономиката, когато здравният проблем бъде разрешен – да се надяваме, възможно най-скоро.

Ще пренареди ли световната икономика тази пандемия? Ще има ли нови световни лидери, ще се промени ли структурата на икономиките? Какви други следствия очаквате след нея?

- Аз лично съм консервативен в очакванията си за някакви земетръсни промени в световните икономики. По-скоро трябва да следим какъв вид криза ще имаме – дали такава от вида V, т.е. бърз спад и бързо възстановяване, на каквото се надяваме всички и работим в тази посока, или по-продължителна рецесия и бавно възстановяване. Към момента все още няма достатъчни данни, за да се направят каквито и да било обосновани прогнози.

Българската банка за развитие има ключова роля в спасителния пакет. Увеличаване на капитала с 500 млн. лв. засега, за да станете гарант пред банките, към които фирми от засегнатите браншове имат задължения, както и допълнителни 200 млн. лв. отново като гаранции за необезпечени безлихвени кредити до 1500 лева. Обяснете механизма, по който това ще става, ясен ли е вече?

- С екипа ми подготвихме пакет от мерки, които бързо бяха одобрени от правителството и се превръщат в основен стълб на икономическия пакет за противодействие с ефектите от COVID-19 върху нашата икономика.

Както и премиерът, и финансовият министър заявиха, ББР ще създаде портфейлна гаранционна схема на стойност 500 милиона лева, която ще може да гарантира кредитни портфейли за около 2,5 милиарда лева в търговските банки. Така ние ще дадем инструмент на банките, с който те на свой ред да дадат глътка въздух на най-засегнатите от кризата бизнеси: фирмите от секторите на търговията, услугите, в това число транспорт, туризъм, хотелиерство, ресторантьорство, логистика, експортни компании.

Тези бизнеси ще получат ликвидност, адекватно реструктуриране на задълженията, подходящо пренареждане на вноските и други облекчения, които ще договорят директно със своите банки кредитори. Това е особено важно – клиентите ще се обръщат към търговските банки у нас, като програмата е отворена за всички кредитни институции, опериращи в страната.

Втората мярка е насочена към краткосрочно финансиране за хора, заети също в тези най-тежко засегнати сектори. ББР отново ще е в ролята на гарант на търговските банки, които имат възможност да отпускат по определен механизъм малки, безлихвени кредити на физически лица до 1500 лева.

Кога ще станат ясни подробностите?

- Процедурите са в напреднал етап, те се работят интензивно още преди капитализацията на ББР да бъде факт. Банката има сериозна експертиза и потенциал, изграждан през годините, и ще продължи да работи, така че да отговори на очакванията на затруднения в момента български бизнес. Освен правителствения пакет, до дни ББР ще обяви и собствена програма за директно кредитиране на микро фирмите – при значително облекчени условия. ББР има възможност да ползва още средствата по кредитната линия, която преди година подписахме с Китайската банка за развитие за 1,5 млрд. евро.

От нея 1 млрд. са все още неизползвани, като по тази сума сме в напреднала процедура за усвояване. Преди седмица договорихме и ново споразумение за 75 млн. евро с европейското подразделение на още една китайска банка – това е ICBC, най-голямата финансова институция по размер на активите в света.

Да не забравяме и отличния ни диалог с Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд, с които си сътрудничим по Плана “Юнкер” и други европейски програми. Всичко това създава цял пул от възможности за допълване на мерките, начертани до момента.

Кога обаче се очаква да стане факт програмата и хората да започнат да се възползват от тези заеми?

- За да бъде увеличен капиталът, следва да се изпълнят голям брой процедури: общо събрание на акционерите, което в случая би следвало да се свика в спешен порядък, подаване на новата информация в БНБ, вписване в Търговския регистър. За да скъсим преговорите с банките, ББР ще използва отново шорткът (от англ. език: пряк път – бел. ред.) чрез вече съществуващите гаранционни договори на дъщерното ни дружество Национален гаранционен фонд с голяма част от търговските банки. Така че реално нови договори ще имаме с едва 3-4 банки.

По всички тези процедури екипът ми работи буквално денонощно, за да може бизнесът да бъде подпомогнат в спешен порядък.

Какви гаранции има, че тези мерки няма да ни измъкнат от блатото на корона паниката и да ни натикат в друго блато - на лошите заеми? Изобщо възможно ли е да има такива при тази степен на неопределеност?

- Лошите заеми са неотменна част от банковата дейност и със сигурност през идните месеци те ще се повишат като процент от общия кредитен портфейл на банковата система. Въпреки това трябва да отбележим три неща. Първо, ББР издава гаранция на търговските банки, а те предоговарят съответните кредити с бизнесите по бизнес планове и стратегии, които банката кредитор вече познава добре. И второ, българските търговски банки за последните 10 години преминаха през две глобални финансови кризи и доказаха, че умеят да преценяват рисковете относително добре – дори по-добре, отколкото в системите на някои по-развити от България страни.

Трето, банковите регулатори и централни банки вече дадоха ясен сигнал и проведоха първи политики по временна либерализация на режимите до отминаването на пика на здравната криза. Тези три довода ни дават увереност, че и при сегашната криза българската банкова система остава и ще остане стабилна.

- Какъв е общият ефект на двете мерки за икономиката? Ще е достатъчен ли той, за да смекчи удара от коронавируса?

- Без да изчисляваме мултипликаторния ефект, очаквам прекия ефект от двете мерки да бъде на стойност над 2% от БВП. Разбира се, тук не говорим толкова за ръст на икономиката, колкото за компенсирание на потенциален спад, който би се реализирал при липсата на мерките на правителството и намесата на Българската банка за развитие. При по-оптимистичните сценарии вероятно може да се изчисли и мултипликаторен ефект, който да повиши оценката от 2,5%. Но нека бъдем консервативни в очакванията си, така че ако ефектът е по-голям от тях, това да бъде добра новина.

[В. Монитор](#)

✓ Радев поздрави творците за деня на театъра

Президентът: Дори в трудни дни духът ви продължава да лекува душите ни

Президентът Румен Радев поздрави всички представители на театралната общност и на българската култура и изкуство по повод Международния ден на театъра – 27 март. Това съобщиха от "Дондуков 2". „Дори и в тези трудни за народа ни дни вашият витален артистичен дух продължава да лекува душите ни, да създава общности и да ни единява“, заявява държавният глава в поздравителния адрес до творците и допълва:

„Вярвам, че скоро отново ще ви аплодираме на сцената! Още по-силно!“, казва Радев.

По думите му българският театър никога не е опустявал, дори и в най-трудни времена.

"Защото духовната връзка между твореца и всички, които вярваме, че изкуството е светилник за ума и сърцата ни, е нашият морален компас“, заявява още Румен Радев в приветствието си.

Президентът отбелязва, че днес, в условията на ограничения и самоизолация, жизненоважната духовна връзка между творците и публиката е поставена на изпитание.

„Това провокира цялото ни общество, държавата и нейните институции да покажат подкрепа за творческия и просветителски дух. Изключително важно е да бъдат реално подкрепени българските творци и освен ефективни социални и икономически мерки да намерим начини да опазим културния си хоризонт“, отбелязва Радев и припомня думите на Пенчо Славейков:

„Театърът е висш културен институт, най-висшият за живота и художественото слово на един народ. Държави, които знаят какво правят, знаят и защо поддържат театъра“, казва президентът.

✓ Караянчева: За 24 часа мога да свикам парламента

Ние веднага можем да се съберем и да съкратим срока за обсъждане. За 24 часа мога да свикам парламента. Това заяви председателят на Народното събрание Цвета Караянчева пред Нова телевизия.

„Работим повече от 15 мин. в затворено помещение и няма възможност за разстояние от 2 метра помежду ни. С нас работят и още около 100 служители на НС. Те могат да работят от вкъщи. Ако се наложи обсъждане на извънредни мерки, мога да свикам парламента за 24 часа“, коментира Караянчева и добави, че има възможност комисиите да работят, защото заседанията се провеждат в зала "Изток", която побира повече от 100 души.

„Защо г-жа Нинова спря конференциите си по места, ако нямаше реална заплаха“, попита Караянчева.

„Парламентарната демокрация умря, Конституцията е застрашена, това са пълни глупости, трябва да пазим живота и здравето на хората. Аз не мога да изключа и вентилацията. Дори въздухът не се освежава“, заяви категорично председателят на Народното събрание.

„Не съм очаквала гражданите да са толкова дисциплинирани. Това нещо зарежда“, коментира Караянчева.

✓ Гратисът за тола се удължава до края на извънредното положение

Гратисният период на тол системата ще бъде продължен до края на извънредното положение. Системата, която стартира на 1 март, трябваше да заработи в пълния си режим на 27 март без глоби. Заради извънредното положение Агенция „Пътна инфраструктура“ (АПИ) удължи срока до 13 април за оборудване на камионите с бордови устройства или GPS тракери, чрез които водачите на тежкотоварни автомобили да могат да заплащат дължимите пътни такси.

28 430 камиона и автобуса на български превозвачи вече са с регистрирани в Националното тол управление бордови устройства и се таксуват чрез тях при преминаването по платените пътища, отчитат от ведомството.

От старта на тола на 1 март, въпреки намаления тежкотоварен трафик заради ограниченията срещу разпространението на коронавируса, са купени 342 646 маршрутни карти.

Най-предпочитани са каналите за продажба на пътната агенция: 76 на сто от маршрутните карти са купени през сайта bgtoll.bg, мобилното приложение, 500-те терминала за самотаксуване или от гишетата на основните ГКПП и в областните пътни управления.

Анализът на данните в Националното тол управление показва, че въпреки извънредното положение и затрудненията заради COVID-19, превозвачите не са прекъсвали усилията си да оборудват автопарка си с бордови устройства. От 13 март до днес са регистрирани 9540 машинки.

„Разговорите с всички участници в процеса показват, че е нужно допълнително време в условията на извънредно положение, за да приключи в цялост оборудването на автопарка над 3,5 тона“, уточняват от АПИ как се е стигнало до удължаване на гратисния период.

До 13 април ще продължи правоприлагането на терен от мобилните екипи на тол контрола. Нарушителите без регистрирани бордови устройства и без активирани маршрутни карти ще бъдат насочвани как да станат изрядни ползватели на платената пътна мрежа.

Мобилните екипи също така ще проверяват дали правилно се използват вече активните и монтирани машинки за отчет на тол такси. Основната цел на контролните органи във времето на извънредното положение ще бъде за всяко превозно средство над 3,5 тона да бъде платена дължимата пътна такса според изминатия маршрут, категория и емисионен клас.

Според постъпилата в Националното тол управление информация от националните доставчици на услуги, в процес на монтиране и активиране са близо 10 000 бордови устройства. А през април предстои доставката на още 10 000.

Пет дружества, вписани в списъка на АПИ като Доставчици на деклариранни данни, имат влезли в сила договори с Национални доставчици на услуги и могат да предоставят данни от GPS тракерите за целите на тол таксуването. По предварителни заявки те трябва да осигуряват автоматичното таксуване на повече от 60 000 пътни превозни средства. До момента са подписани договори за над 1500 тежкотоварни автомобили и процесът продължава.

Manager.bg

✓ Борсите в Европа отново в червено, американският пакет не успокои инвеститорите

Двудневното рали на водещите фондови борси в Европа е на път към своя край, като опасенията от продължаващото скоростно разпространение на коронавируса засенчиха сделката за историческия пакет от икономически стимули в размер над 2 трилиона долара, приет от Сената на САЩ, пише Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 се понижи с 5,94 пункта, или 1,9%, до 307,44 пункта, след като в предходните две сесии успя да възстанови малка част от изтритите от средата на март 4 трилиона долара. Немският DAX отчете спад от 277,07 пункта, или 2,81%, до 9 587,19 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 изтри 121,26 пункта от

стойността си, или 2,13%, достигайки стойност от 121,26 пункта. Френският измерител CAC 40 записа спад от 104,94 пункта, или 2,37%, до 4 327,36 пункта.

Италианският FTMIВ и испанският IBEX 35 се понижиха съответно с 1,33% и 1,14%, след като броят на смъртните случаи от коронавируса в двете страни надмина 7500 и 3400.

„Имахме няколко дни на възстановяване на цените, но най-вероятно няма да има трайно възстановяване, докато пандемията не бъде поставена под контрол в повечето страни“, коментира Симона Гамбарини от Capital Economics

„Докато не видим светлина в края на тунела, която да даде сигнал, че мерките за ограничение на икономическата активност може да бъдат вдигнати, ние ще станем свидетели на много възходи и падения на фондовите пазари“, добавя тя.

В момента вниманието на инвеститорите е насочено към данните за заявленията за безработица в САЩ, като прогнозите варират от 250 хиляди до колосалните 4 милиона.

„Очаква се това да бъде само началото на поредица от ужасяващи икономически данни, които ще ни залепят през идните седмици“, казва Хюсеин Саид от FXTM. „В зависимост от това колко са лоши данните, може да видим също толкова тежки разпродажби на пазарите“, добавя той.

Ръст на Dow и S&P 500

Сесията в сряда се превърна в първия ден от февруари насам, в който Dow и S&P 500 едновременно регистрират ръст, след като Белия дом и лидерите на Конгреса се договориха за пакетът от фискални стимули на стойност над 2 трилиона долара за подкрепа на засегнатата от коронавируса икономика, пише Си Ен Би Си.

Промисленият индекс Dow Jones напредна с 495,64 пункта, или 2,39%, до 21 200,55 пункта, записвайки втори пореден ден на ръст и общо 13-процентово повишение. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 добави 28,23 пункта към стойността си, или 1,15%, до 2 475,56 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq се понижи със 33,56 пункта, или 0,45%, до 7 384,29 пунктат.

Dow бе подкрепен от Boeing и Nike, чиито акции поскъпнаха съответно с 24,32% и 9,14%. Проблемите за Nasdaq от друга страна дойдоха от водещите технологични компании от групата FAANG - as Facebook, Amazon Apple, Netflix и Alphabet (Google), чиито книжа поевтиняха съответно с 2,96%, 2,80%, 0,55%, 4,18% и 2,51%

Индексите бяха достигнали дори по-високи стойности към средата на сесията, но се разделиха с печалбите с в нейния край, след като сенаторът и претендент за номинацията на Демократичната партия за президентските избори Бърни Сандърс заяви, че е готов да блокира приемането на икономическия пакет, ако не бъдат внесени по строги мерки за частта, касаеща 500-те млрд. долара за засегнатите от пандемията корпорации. Във връхната си точка Dow беше скочил с 6%, а the S&P 500 с 5,1%.

Във вторник Dow Jones отчете ръст от 2 112,98 пункта, или 11,37%, до 20 704,91 пункта, регистрирайки най-голямото си еднодневно повишение от 1933 г. насам и най-големият си скок в пунктово отношение. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 напредна с 209,93 пункта, или 9,38%, до 2 447,33 пункта, отчитайки Белият дом и Сената са постигнали съгласие за пакета от стимули на стойност 2 трлн. долара, най-доброто представяне от октомври 2008 г. насам.

„Поне имаме сделка“, заяви лидерът на републиканското мнозинство в американския Сенат Мич Макконъл. „Това на практика е инвестиция като от военно време“, добави той.

Същевременно с това бившият председател на Федералния резерв Бен Бернанке заяви, че американската икономика ще има бързо възстановяване след „много остра“ рецесия.

„Ако не бъдат нанесени твърде големи щети върху работната сила и бизнеса по време на карантината, колкото и да продължи тя, може да станем свидетели на сравнително бързо възстановяване“, заяви Бернанке пред Си Ен Би Си. Той обаче добави, че ситуацията върви към голяма буря.

Загуби в Азия

Основните индекси на водещите борси в Азиатско-тихоокеанския регион записаха предимно понижения въпреки оптимизма, породен от американския икономически пакет, предаде Маркетоуч.

„Неяснотите около пакета от стимули върнаха на пазарите режима „изчакай и виж“, коментира Джинги Пан от IG.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 се понижи с 882,03 пункта, или 4,51%, до 18 664,6 пункта, като книгата на Softbank и Fast Retailing поевтиняха с 9,40 и 13,16%

В континентален Китай индексът Shanghai Composite записа спад от 16,68 пункта, или 0,6%, до 2 764,91 пункта, докато по-малкият Shenzhen Composite изтри 13,7 пункта от стойността си, или 0,8%, достигайки ниво от 1 701,15 пункта. Хонконгският индекс Hang Seng се понижи с 174,85 пункта, или 0,74%, до 23 352,34 пункта.

В Южна Корея индексът Kospi отчете спад от 18,52 пункта, или 1,09%, до 1 686,24 пункта, като акциите на Samsung поевтиняха с 1,75%.

Австралийският бечнмарк ASX 200 напредна с 115,2 пункта, или 2,3%, до 5 113,3 пункта.

Борсата в Сингапур отчете спад от 1,4%, след като правителството публикува прогноза, че икономиката на страната ще се свие с 10,6% през настоящето тримесечие спрямо тримесечието, завършило през декември.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха понижения следобед. Основният индекс SOFIX регистрира спад от 5,02 пункта, или 1,18%, до 421,11 пункта. BGBX40 се понижи с 1,30 пункта, или 1,44%, до 88,86 пункта. BGTR30 изтри 3,97 пункта от стойността си, или 0,92%, достигайки ниво от 428,50 пункта. BGREIT се понижи с 1,27 пункта, или 1,01%, до 125 пункта.

✓ Актуална информация за мерките и ограниченията при придвижването в Европа и по света

Министерството на външните работи публикува актуална информация за мерки и ограничения на придвижването в държави от Европа и по света към 26 март във връзка с пандемията от коронавируса.

Република Северна Македония – Правителството на Република Северна Македония обмисля нови, по-строги мерки за ограничаване на социалните контакти на гражданите.

Забранява се движението на граждани на територията на Република Северна Македония на 28 – 29 март (събота и неделя) от 16:00 ч. до 05:00 ч. местно време. Министърът на здравеопазването Венко Филипче апелира към гражданите да не предприемат самостоятелно и без консултация с лекар каквито и да било специализирани терапии за превенция от коронавирус. Той подчерта, че основа на успешната борба срещу заразата е ранното диагностициране.

Дания – Към момента продължава да оперира директната линия Копенхаген-София, изпълнявана от компанията Уиз Еър. Съгласно сайта на авиокомпанията, до края на март 2020 г. има полети на 26 март (час на излитане: 17.25 ч. местно време), 29 март (час на излитане: 22.05 ч.) и на 31 март (час на излитане: 21.55 ч.). За месец април са обявени редовни полети всеки вторник и събота (с часове на излитане в 21.55 ч.).

Не е изключено разписанието на полетите да се промени, като могат да се очакват и допълнителни ограничения на транспорта в страната, в това число и на въздушния транспорт от/до Дания.

Българските граждани могат да извършат летищен транзит на летище Каструп в Копенхаген, само ако притежават самолетен билет за последващ полет по маршрута си до България.

Гражданите няма да бъдат допускани на територията на Дания, освен ако някой от тях не пребивава трайно в страната или няма друга основателна причина за това.

В транзитната зона на летището в Копенхаген няма хотел и в настоящия период транзитните пътници не са допускани извън летището за ползване на близките хотели.

Канада – От 00:01 ч. на 21 март е в сила временно затваряне на границата между Канада и САЩ за пътувания с цел туризъм и развлечения. Изключение от забраната се предвижда само за доставчиците на стоки и услуги и за работещите в съседната страна жители от двете страни на границата.

С цел ограничаване на незаконното преминаване на границата между Канада и САЩ бе сключено реципрочно споразумение за връщане обратно на нелегалните мигранти, подаващи молби за убежище след 00:01 ч. на 21 март. Споразумението ще остане в сила до отмяна на обявеното временно затваряне на границата между двете страни, на този етап за 30 дни.

От 12:00 ч. на 18 март влезе в сила забрана за пътуване на чужди граждани до Канада, с изключение на: лица с постоянно пребиваване в Канада, членове на семействата на канадски граждани, акредитирани дипломатически представители в Канада и членовете на техните семейства, членове на самолетни екипажи, граждани на САЩ и пътници, преминаващи транзитно през Канада.

Ще бъде възможно транзитно преминаване на чужди граждани през Канада в рамките на до 24 часа. С цел организиране на транзита представители на граничните канадски власти осигуряват специален ескорт за пътуващите.

Забраната няма да се отнася за лица с валидни работни и студентски визи, временно наети лица и получили статут на постоянно пребиваващи преди 16 март 2020 г., които все още не са влезли в Канада. Предстои да бъде определена датата, от която ще влязат в сила тези изключения.

Въведен е задължителен 14-дневен период на самоизолация за всички завръщащи се в Канада пътници.

Лицата, чиито разрешения за престой в Канада изтичат в рамките на следващите 30 дни следва незабавно да подадат заявления за удължаване на срока. Последното ще им осигури легален статут на пребиваване за времето до вземане на решение по молбата за удължаване от канадска страна. Подаване на заявления за удължаване се извършва само при наличие на валидно разрешение за престой.

Всички пътници, които проявяват грипоподобни симптоми, включително канадски граждани, няма да имат право да се качат на полет за Канада.

Вътрешните и товарни полети остават извън обхвата на горепосочените мерки.

От 00:01 ч. на 18 март 2020 г. всички международни полети от Европа, Азия, Африка и Южна Америка са пренасочвани единствено към следните 4 летища в страната:

- Торонто – летище „Лестър Пиърсън“;

- Монреал – летище „Пиер Трюдо“;

- Летището във Ванкувър;

- Летището в Калгари.

Въвеждат се засилени хигиенни мерки и медицински прегледи по летищата. Въздушните екипажи се задължават да подават сигнал при съмнение за пътник със симптоми на COVID-19.

Редовното преминаване на канадската сухоземна и морска граница със САЩ от страна на камиони с доставки, членове на екипажи на морски съдове и превозния персонал на влакове, работници, на които често се налага преминаване на границата, ще бъдат позволени без изискване за 14-дневна изолация.

Като част от обявеното извънредно положение, властите в провинция Нова Скоша наложиха ограничения за влизане в провинцията от 6.00 на 23 март 2020 г. Мярквата обхваща всички входни пунктове на провинцията и е валидна за всички видове превоз. Извършват се полицейски проверки на преминаващите.

Властите на Северозападните канадски територии също наложиха забрана за влизане през всички входни пунктове, с изключение за заетите в сектори от жизнено важно значение.

Въведен е задължителен 14-дневен период на самоизолация за всички пристигащи в Канада международни пътници.

Забранява се придвижване с градски транспорт за лица, проявяващи грипоподобни симптоми.

Недопустимо е прилагане на режим на самоизолация, заедно с лица от уязвими групи.

✓ 7 полезни урока от последната световна рецесия

Малко късметлии успяха да се измъкнат от финансовата криза 2007-2008 г. невредими. Комбинираната загуба от намаляващите доходи, стойностите на жилищата и фондовия пазар възлизаше на около 100 000 долара на американско домакинство.

Повече от десетилетие по-късно икономиката се възстанови напълно от повечето мерки. За съжаление, вече сме на прага на нова световна рецесия.

Добрата новина е, че можете да се учите от миналото и да предприемете стъпки към финансова сигурност, която ще смекчи удара. Седем души, преживели последната рецесия, споделят финансовите грешки, които са направили и как това би им помогнало да са по-добре подготвени за следващата финансова криза.

Грешка №1: Пренебрегване на вноските за пенсиониране поради ограничен бюджет

Година след рецесията беше трудно да се намерят стабилни, високоплатени работни места, особено за хората, които скоро са завършили образованието си. Когато Кат Третина, писател на свободна практика със седалище в Орландо, завършва аспирантура, единствената работа, която можела да получи, била нископлатена. Заплатата ѝ не била голяма, което се оказало проблем заради студентския заем, който по това време изплащала.

„Парите бяха в намален размер всеки месец. За да успея да се справя с финансовото си положение, не правех вноски в пенсионния си фонд. Ако настъпи друга рецесия, съм решена да погасявам навреме пенсионните си вноски, дори ако това означава да намаля разходите си“, разказва Третина.

Грешка №2: Не разполагате с парични резерви, за да се възползвате от възможностите за инвестиции

По време на срив на пазара може да е изкушаващо да изтеглите основните си инвестиции, дори да се оттеглите от всички фондови борси. Причината е, че виждате как нетната стойност на компанията ви пада през деня.

Финансовите експерти обаче са на мнение, че това е лоша идея. Според тях, ако удвоите инвестирането в такъв момент, можете да закупите активи с голяма отстъпка. Именно това Джон Килпатрик, председател на „Грийнфийлд съветници“, би направил различно при последната рецесия, ако разполагаше с достатъчно ликвидни средства, за да се възползва от това.

„Това направи най-известният инвеститор в света Уорън Бъфет. През 2008 г. той направи публикация в New York Times, съветвайки хората да изкупуват американски акции, докато цените са ниски. Оттук идва и често цитираният цитат „Бъди страхлив, когато другите са алчни, и бъди алчен, когато другите са страхливи“, казва Килпатрик, който вече има достатъчно средства, които търпеливо чакат следващата рецесия.

Грешка №3: Да бъдете обременени с дълг през дълъг период на безработица

Милениалите може и да не го помнят, но по-възрастните със сигурност са запознати с т.нар. „дот-ком балон“, известен като дот-ком бум. Това е икономически балон от периода 1997 – 2000 г. (с кулминация на 10 март 2000 г., когато индексът NASDAQ за един ден достига стойност 5132,52 и затваря на 5048,62), при което борсовите пазари в индустриалните страни регистрират значителен ръст в сектора на интернет компаниите и свързаните с тях области.

Сривът причини фалита на огромен брой компании, от онлайн търговци на дребно до комуникационни фирми, а технологичните акции паднаха. Други губят значителна част от пазарната си капитализация, но остават стабилни и печеливши, като Cisco, чиито акции спадат с 86%.

По време на този срив на пазара Джаки Бек, преподавател по лични финанси от Финикс, се оказа наскоро разведена, уволнена и с огромен студентски заем. Тя била предимно безработна до 2005 г., когато най-накрая намира работа на непълно работно време.

„Най-голямото ми съжаление беше, че дългът висеше над главата ми, а не разполагах с други източници на доходи извън работата си. По време на срив на пазара може да бъде почти невъзможно да си намерите работа. Излязох от дълга, преминах от отрицателна нетна стойност към положителна и се съсредоточих върху финансовата независимост“, разказва Джаки Бек.

По думите ѝ, тези корекции са ѝ помогнали изключително много, ето защо смята, че когато дойде време за следващата рецесия, вече ще бъде подготвена какво да прави.

Грешка №4: Да спрете да се усъвършенствате при труден пазар на труда

Независимо дали се окажете на удобна, стабилна работа или безработни без перспективи за работа, лесно е да се поддадете на моментното си състояние и да спрете да се развивате в желаната от вас посока. Това направи и финансовият експерт Брайли Джарид, който след завършване на образованието си през 2010 г. установява, че пазарът на труда след рецесията е особено труден. Вместо да предприеме някакви мерки, той просто седял и чакал нещата да се оправят.

„Изгубих толкова много време в игра на жертва, вместо да се попитам какво мога да правя с цялото това допълнително време. Можех да се свързвам с хората, да развивам ценни умения и да стажарам за собствениците на бизнес“, каза Джарид. За щастие, той вече е научил урока си, че непрекъснатото надграждане на уменията се отплаща, особено когато икономиката е в криза. Независимо дали се окажете безработни или в щастлива кариера, отделянето на свободно време, за да си осигурите конкурентно предимство, ще ви помогне в моментите, когато търсенето на работни места е голямо, а предлагането е малко.

Грешка №5: Да прехосвате средствата си безразсъдно

Лесно е да оставите инфлацията да повлияе върху начина ви на живот, особено когато предполагате, че ще разполагате с висока заплата за неопределено време. Когато се чувствате финансово комфортно, може да не успеете да поддържате

бюджет и да започнете да прахосвате средствата си. Всичко това може да ви действа стимулиращо, докато не настъпи финансова криза.

Това се случи с блогърката за лични финанси Хайме Гибс и нейния съпруг. Те трябваше да затворят строителния си бизнес, когато рецесията удари, а съпругът ѝ се оказа безработен точно в момента, когато се роди второто им дете.

„Беше стресиращо. През това време продадохме всичко, което можахме - луксозната си кола, лодката и дома си по поръчка. Щеше да е по-добре да се придържа към бюджета, преди нещата толкова много да се влошат. Но не беше всичко обречено и мрачно. Научихме ценни житейски уроци през този сезон и сега сме им благодарни“, спомня си Гибс. И казва, че ако навремето е разполагала с допълнителни доходи по време на безработицата, е щяла да се справи по-добре със семейния бюджет.

Грешка №6: Да живеете без спестявания

Ако харчите всяка печелена стотинка и нямате спестовен влог, към който да се обърнете в моменти на нужда, значи не сте сами. Повечето американци попадат в този капан. В него попада и Пеги Атъуд, основател на метода The Fretired, през 2008 г.

„Тогава не бях наясно колко е важна пестеливостта за дългосрочното финансово благополучие. Наемът на нашата градска къща беше над 3000 долара на месец, а аз бях в неплатен отпуск по майчинство, а работата на съпруга ми беше изложена на риск, тъй като той работеше в банковия сектор. Всеки ден се страхувахме за неговата работа, тъй като няхмахме спестявания“, разказва Атъуд. По думите ѝ, семейството трябвало да живее с по-малко средства, за да си осигурят финансова сигурност, намалявайки безпощадно разходите. Поставена в тази тежка ситуация, тя прави нещо необичайно при последната рецесия - вместо да ликвидира инвестициите си от фондовата борса, тя използвала бонус от 5000 долара, за да инвестира повече и не посяга към пенсионните си сметки.

Грешка №7: Преминаване в рецесията с дълг

Една от най-опасните позиции, в която може да се намерите е по време на рецесия, да сте потънали в дългове, да нямате спестявания и да сте безработни. Ето така хората набират неуправляем дълг, съсипват кредитите си и се озовават във финансова дупка, от която с години не могат да се измъкнат. В подобно положение изпада и професионалистката по връзки с обществеността Дженел Хамилтън при последната рецесия.

„Това беше един от най-стресовите моменти в живота ми. Тогава реших да рискувам и отворих собствена PR консултантска агенция. Смешното е, че в моята индустрия клиентите намаляваха разходите си за реклама и маркетинг, но знаеха, че от PR все още могат да получат добра възвръщаемост на инвестициите. Успях да стартирам и развивам успешен бизнес по време на рецесия и все още имам големи поръчки“, разказва Хамилтън. Тя е на мнение, че добри възможности могат да се намерят и по време на рецесия, стига да се възползвате от тях в подходящия момент.

✓ ЕП подкрепи предложените от ЕК мерки в отговор на епидемията от COVID-19

Европейският парламент прие на извънредно заседание почти единодушно предложенията на Европейската комисия, свързани с облекчаването на последиците от епидемията от COVID-19, предаде БТА.

Евродепутатите подкрепиха мерките в помощ на гражданите и дружествата, които предвиждат насочването на 37 милиарда евро към засегнатите най-чувствително от епидемията, се посочва в съобщение на ЕП. Средствата ще послужат на здравните системи, на малки и средни дружества и на пазара на труда. Предложението на ЕК беше прието с 683 гласа "за", един "против" и четирима въздържали се.

ЕП подкрепя осигуряването на 800 млн. евро от фонда за солидарност на ЕС за покриване на извънредни разходи в областта на общественото здраве. Това предложение бе прието с 671 гласа "за", трима "против" и 14 въздържали се.

Евродепутатите одобриха и предложението авиопревозвачите временно да бъдат освободени от задължението да кацат и излитат от дадени летища в точен ден и час. Това ще спре празните полети в условията на епидемия, отбелязва ЕП. Обичайните правила ще бъдат отменени през целия летен сезон, от 29 март до 24 октомври тази година. Предложението беше прието с 686 гласа "за" и двама въздържали се.

Капитал

✓ България е сред най-уязвимите от пандемията икономики в ЕС

Слабите места са свързаността с глобалните вериги за доставки и делът на самонаетите според анализ на Oxford Economics

Българската икономика е сред най-уязвимите в ЕС от разпространението на коронавирус. Това показват сметки на британския тинк-танк Oxford Economics, който изчислява индекс на структурна уязвимост за 31 европейски държави. Страната споделя петото място с Хърватия и Португалия с резултат от 0.3 точки, като най-слаба е Гърция с 1, следвана от Италия, а най-силен е индексът на Люксембург (-1).

Показателят на Oxford взима предвид няколко фактора: експозиция на производството, делът на възрастното население, делът на туризма и промишлеността в добавената стойност, скорост на интернет, самонаети, малки фирми и брой болнични легла за интензивно лечение.

Ахилесовите пети

Според данните една от слабите страни на българската икономика е относително високият дял на самонаетите от всички работещи. Числата на НСИ показват, че те са около 6-7% от работещите общо 3.1 млн. души в страната през 2019 г. По този показател България е изпреварена само от Гърция, показват резултатите на Oxford.

Други слаби места са скоростта на интернет, делът на хората над 65 години и експозицията на местната икономика. Под последното се има предвид доколко тя е свързана с глобални вериги за доставки, което Oxford измерва като дял на

междинните стоки във външната търговия спрямо стойността на БВП. Тук България се нарежда на 8-о място с 0.9 точки, като най-уязвими са Белгия, Словения и Словакия.

От друга страна, изненадващо или не, в плюс на страната се оказва официалният брой на болничните легла за интензивно лечение на 1000 души от населението, като тук България има втората най-висока оценка в ЕС след тази на Германия.

"Страните от периферията на еврозоната остават сред най-уязвимите. Южните икономики също така разполагат с най-малко фискално пространство за реагиране и са в по-слаби циклични позиции", пишат икономистите от Oxford Economics. "Необходими са по-координирани действия на европейско равнище", допълват те.

✓ **Още три завода за авточасти спират производството**

За седмица или две засега затварят "Монтюпе", "Витте аутомотив" и "Елхим Искра"

Няколко големи завода за автокомпоненти спират производството си заради епидемията от коронавирус. След като най-големият работодател при доставчиците на авточасти "Язаки" преди дни съобщи, че временно прекратява работа в страната, сега към него се добавят и още компании от сектора. От понеделник за две седмици в Русе няма да работят "Монтюпе" и "Витте аутомотив". Производителят на акумулатори "Елхим Искра" в Пазарджик също спря производство за седмица с уговорката, че срокът може да бъде удължен.

Причината - спирането на заводите на европейските автопроизводители и организационните проблеми с пропускателни пунктове и дистанция между работещите.

В тази ситуация за местните производства съществува риск да бъдат изместени от пазара. Според ръководството на "Витте аутомотив" това е много вероятно да стане, тъй като конкурентите в Китай започват да възстановяват производството, а в Мексико въобще не са спирали работа.

В Русе

"Монтюпе", която произвежда алуминиеви автомобилни части, първоначално съобщи, че ще прекъсне работа за пет дни от 6 април, но впоследствие промени срока от 30 март до 10 април, казаха от машиностроителната камара.

От средата на месеца в завода за автомобилни ключалки "Витте аутомотив" текат частични отпуски на персонала, но от понеделник предприятието изцяло ще спре работа за две седмици.

Освен спрените производства на европейските автомобилни производители, за които българските заводи работят, от компаниите са притиснати и от невъзможността да осигурят безопасни условия на работниците. Много от тях се превозват от съседни населени места с автобуси, като понякога разстоянията достигат 70-80 км, казаха от камарата. В самите предприятия също няма възможност да се спазва голямо разстояние между хората заради естеството на работа.

В Пазарджик

Производителят на акумулатори и батерии "Елхим Искра" - Пазарджик, също обяви, че няма да работи тази седмица. От компанията направиха уговорката, че при необходимост този срок може да бъде удължен.

Заради кризата с коронавируса дружеството отложи и решението си за разпределяне на дивиденди за 2019 г. "Съветът на директорите предлага печалбата за 2019 г. да се разпредели по предложение на акционерите към датата на провеждане на общото събрание, в зависимост от състоянието и перспективите на дружеството", се казва в съобщението за свикване на редовно общо събрание на 13 май. За миналата година нетната печалба е 447 хил. лв.

В прогнозите си за тази година компанията предвиждаше 2% ръст на продажбите, които за 2019 г. бяха 33.3 млн. лв., но в доклада сега се уточнява, че това е оптимистичен сценарий, който не отчита риска от разпространението на коронавируса. В същото време предприятието изнася над 90% от продукцията си, а най-големият му пазар е и най-засегнатият от епидемията - Италия, където се генерират около една трета от продажбите. За момента обаче е трудно да се направи евентуална ревизия на прогнозите, казаха от компанията.

Както "Елхим Искра", така и основните машиностроителни дружества от групата на "Стара планина холд", отчитат спад на продажбите през първите два месеца на годината, а прогнозите до края на март са този спад да се задълбочи. Двучифрено понижение за тримесечието се очаква за "Елхим Искра" и ямболското "Хидравлични елементи и системи", а по-умерен спад от 4.5% се прогнозира на казанлъшкото "М+С хидравлик". Самият холдинг също предвижда консолидираните продажби за първото тримесечие на 2020 г. да бъдат с 10.3% по-ниски спрямо същия период на 2019 г. Единственото изключение от негативната тенденция в групата е "Българска роза", която повишава приходите си.

СПРЕНИТЕ ЗАВОДИ

Компания	Локация	Общо работници*	
„Язаки България“	Димитровград, Сливен, Ямбол	6000	
„СЕ Борднетце България“	Карнобат, Мездра	2900 (+600 в подизпълнителя „Атес“ - Сливен)	
„Монтюпе“	Русе	840	
„Витте аутомотив“	Русе	970	

Компания	Локация	Общо работници*	
„Елхим Искра“	Пазарджик	320	
Частични съкращения/отпуск			
Компания	Локация	Общо работници*	Съкратени
„Стомана индъстри“	Перник	1200	300
„Арсенал“	Казанлък	9000	2000
"Мини Марица-Изток"	Стара Загора	7300	4000 (в отпуск)

*Източник: АПИС и данни на компаниите

✓ Кризата в развитие: Въпроси и отговори за работодатели

Какви мерки и действия може да предприеме бизнесът в условията на извънредно положение

Актуализирано на 26 март

В условията на извънредното положение заради епидемията от коронавируса почти целият стопански живот се оказва засегнат. Дейността на хиляди фирми бе спряна със заповедта на министъра на здравеопазването, с която то беше въведено, а още много повече са косвено засегнатите, които също не могат да работят в сегашната ситуация.

Бяха предприети редица извънредни промени в законодателството, които се очакваше да бъдат в полза на бизнеса и работниците, така че да преминат по-безболезнено през кризата. Много от тях обаче се изгубиха или измениха в хаоса от предложения, законодателни инициативи, президентско вето и нови поправки. Затова "Капитал" събира на едно място най-важните въпроси за работодателите по време на кризата и ще ги актуализира при всички последващи промени.

Какви възможности дава новият закон да се преустрои режимът на работа?

Законът даде възможност на работодателите по време на извънредното положение **едностранно** да налагат дистанционна форма на работа - надомно или от разстояние, където е възможно. Ако дистанционната работа е невъзможна за съответната дейност, работодателят има възможност:

1. Да предостави на работниците половината от платения им годишен отпуск и без тяхно съгласие;
2. Да въведе за част или за целия персонал непълно работно време;
3. Да спре дейността на цялото предприятие или на част от него, като в този случай има право да предостави целия платен годишен отпуск на съответните работници и служители без тяхно съгласие. Ако по време на извънредното положение работодателят преустанови работата, но без да предостави отпуск на работниците, той им дължи пълната заплата за този период.

Кой и как може да получи компенсация от 60% от brutните заплати на служителите

Законът предвижда, че засегнатите от извънредното положение работодатели от частния сектор имат право на компенсация в размер на 60% от осигурителния доход за януари 2020 г. на засегнатите лица в продължение на максимум три месеца. Срещу това работодателят се задължава за това време да изплаща на работниците си разликата от 40% до пълната брутна заплата. Последният към момента на писане на този текст вариант (25 март) на постановлението на Министерския съвет предвижда към първоначално обявените сектори, които могат да се възползват от схемата - търговци на дребно в молове (без лекарства, хранителни стоки, напитки и цигари); различни видове пътнически транспорт; хотели и други места за настаняване; туроператори, ресторанти, кафенета и заведения за бързо обслужване; кина, театри и др.; фитнеси и др., да бъдат добавени и строителството, преработващата промишленост с някои изключения, като например тютюнева и фармацевтична промишленост, производство на кокс и рафинирани нефтопродукти, химични продукти, компютърна и оптична техника.

Също така отпада изискването работата на предприятието да е преустановена по нареждане на държавата, както и поне половината от работниците и служителите, чиято дейност е преустановена в рамките на предприятието, да са ангажирани в такива сектори. Според проекта за компенсации ще могат да кандидатстват:

- работодатели, които заради извънредното положение са спрели работата на предприятието, на част от него или на отделни работници или служители, но не са уволнили хората
- нямат задължения към държавата или общината за данъци и осигурителни вноски, както и лихви по тях
- не са обявени в несъстоятелност или не са в производство по несъстоятелност или ликвидация
- не получават финансиране от публични средства за заетостта на същите работници и служители, чиято дейност е спряна
- запазват на работа хората, за които са получили компенсация, за срока на изплащането ѝ, като в този период не уволняват работници и служители поради: закриване на предприятието или на част от него, съкращаване на щата, намаляване обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни

- през последните шест месеца нямат установено с влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение за нарушение на трудовото договаряне, задължението за уведомяване на НОИ и други подобни.

Кандидатстването ще става със заявление по образец пред съответното бюро по труда.

Кое е по-добре за работодателя - да съкрати работника или да получава помощ от държавата?

Отговорът на този въпрос зависи от преценката на няколко фактора:

- Бързината, с която се очаква конкретното предприятие да се възстанови след кризата и ще има нужда от връщане на персонала. Това е твърде различно за различните видове стопанска дейност. От туристическия бизнес например заявиха, че за разлика от други стопански дейности, които могат веднага да заработят с пълен капацитет след края на извънредното положение, при тях възстановяването ще е много бавно дори и без други сътресения.
- Зависимостта на производството от персоналната квалификация на наетите работници и необходимостта те да бъдат запазени и след края на извънредното положение.
- Финансовия ресурс на работодателя - дали той е в състояние да изпълни ангажимента да изплаща на персонала, чиято дейност е спряна. Това означава, че за периода, в който получава компенсация, той трябва да е в състояние да изплаща на работниците си 40% от брутната заплата плюс осигуровките върху цялата сума на възнагражденията.

[Повече подробности може да намерите тук.](#)

Могат ли да се освободят служители без предизвестие и какви обезщетения се дължат от работодателя в случая?

Кодексът на труда по принцип предвижда предизвестие при уволненията по инициатива на работодателя с изключение на някои хипотези, когато работодателят прекратява договора поради виновно поведение на работника. Релевантните основания при намаляване на обема на работата са посочени в чл. 328, ал. 1, т. 1-4 от Кодекса на труда - при закриване на предприятието или на част от него, съкращаване на щата, намаляване на обема на работата; спиране на работа за повече от 15 работни дни, коментират за "Капитал" от адвокатско дружество "Цветкова & партньори". Преценката кое основание да се използва работодателят прави според конкретната ситуация.

- **Закриване на предприятието** има, когато е налице пълно преустановяване на производствената и служебната дейност, за което трябва да има взето валидно решение от съответния компетентен орган при спазване на съответната процедура. Това решение трябва да посочва дата, от която предприятието ще се счита за закрито. Именно тази дата се явява и дата на прекратяване на трудовите правоотношения.
- **Закриване на част от предприятието** - когато става въпрос за обособена част в структурата на дейността.
- **Съкращение на щата** - премахват се отделни щатни бройки от едно или различни структурни звена на предприятието. Работодателят има право да направи подбор и да уволни работници, чиито щатове не се съкращават, за сметка на други, по-квалифицирани.
- **Намаляване обема на работата** - общо намаляване на производствената програма, спад в стокооборота с относително траен характер, а не в резултат примерно на няколкодневен недостиг на суровини. Тук работодателят също има право на подбор.
- **Спиране на работа за повече от 15 работни дни** - има реално спрял трудов процес за 15 дни, по време на който работникът е бил на работа и не е вършил работата си, независимо дали става въпрос за отделно звено или за отделни работници. Работодателят няма право на подбор, на това основание може да бъде уволнен само работник, който реално е бил в престой.

При всички тези случаи на уволнение работодателят дължи предизвестие и ако не го спази, съответно дължи **обезщетение за неспазено предизвестие**. То е в размер на brutното трудово възнаграждение за срока на предизвестията - ако трудовият договор е безсрочен, а ако става въпрос за срочен договор - обезщетява се целият срок до края на договора, но не повече от три месеца. Минималният срок на предизвестията при безсрочен договор по закон е 1 месец, но може да се уговаря и по-голям размер.

На второ място, при тези основания за уволнение се дължи и **обезщетение за оставане без работа**, ако в първия месец след уволнението работникът/служителят не си е намерил работа - в размер на brutното му трудово възнаграждение за времето, през което е останал без работа, но за не повече от 1 месец. Ако в този срок той си е намерил работа с по-ниска заплата, обезщетението е в размер на разликата за същия срок.

При всички случаи на прекратяване на трудовия договор независимо от основанията се дължи и **обезщетение за непользвания платен годишен отпуск**, ако има такъв.

Какви ограничения за пътуване има

Със заповед на министърът на здравеопазването от 26 март преминаването през контролно-пропускателните пунктове на входно-изходните пътища на областните центрове се облекчава. Въпреки това в зависимост от причината за пътуване се изискват различни документи. При пътуване по работа е нужна служебна бележка от работодателя или документ, като например служебна карта, пропуск и др. Ако пътуването е по здравословни причини трябва медицински документ. При всички случаи е необходима и декларация по образец на МВР, в която се посочва причината за пътуването.

Документ: [Бланка МВР](#)

Последният документ се взема от полицаите при всяко преминаване на КПП, което означава, че трябва предварително да се пресметне през колко пункта ще се мине на отиване и връщане, за да се подготви и съответният брой декларации. [Пълният списък на пропускателните пунктове в страната може да видите тук.](#)

Различна ли е процедурата при масово уволнение?

Процедурата при масово уволнение включва задължение на работодателя да информира предварително синдикалните организации на работниците и служителите и да проведе консултации с тях не по-късно от 45 дни по-рано, както и да сигнализира агенцията по заетостта за подготвяно такова уволнение не по-рано от 30 дни. Неспазването на това изискване обаче не прави уволнението незаконно само на това основание, стига да са спазени другите законови изисквания за съответното прекратяване на договора, коментира за "Капитал" адвокат Енчо Динев от адвокатско дружество "Точева & Мандаджиева". То обаче води до имуществени санкции - глобата за работодателя е от 1500 до 5000 лв., а за виновното длъжностно лице - от 250 до 1000 лв., за всяко отделно нарушение.

Критерият за масово уволнение е различен според списъчния състав на предприятието. Така например, когато за един месец в едно предприятие с персонал между 20 и 100 души бъдат уволнени минимум 10 души - по причини, несвързани с конкретния работник или служител - това се счита за масово уволнение. Когато заетите са между 100 и 300 души, за масово се счита уволнението на не по-малко от 10% от тях, а в предприятията с 300 и повече работници и служители - най-малко 30 души уволнени.

Новите срокове за декларации и данъци

Годишното счетоводно приключване на фирмите, както и подаването на годишни декларации по Закона за корпоративното подоходно облагане вече [може да стане до 30 юни](#). Това означава, че и срокът за плащане на данък печалба за 2019 г. компаниите става 30 юни вместо досегашния 31 март. Срокът за подаване на годишна данъчна декларация от еднолични търговци и земеделски производители също става 30 юни. Отстъпката ще може да се ползва до 31 май.

До 15 април т.г. задължените да правят авансови вноски за корпоративен данък дружества могат да подадат декларация, в която сами да определят каква печалба за данъчни цели очакват през 2020 г. На тази база те ще определят и какви авансови вноски дължат за първите две тримесечия на годината. **Те могат да посочат и нула, ако очакват загуба.** Ако годината все пак се окаже силна, през декември компаниите могат да довнесат авансов данък и да не дължат лихви.

Фирмите, които вече са подали декларации за авансовия данък за 2020 г., без да са имали предвид извънредното положение, сега имат възможност да ги коригират.

Годишни финансови отчети могат да бъдат подадени в Агенция по вписванията до 30 септември 2020 година.

Кога има непреодолима сила

Търговският закон определя като непреодолима сила (форсмажор) "непредвидено или непредотвратимо събитие от извънреден характер, възникнало след сключването на договора".

Именно такава е въведеното със закон извънредно положение до 1 април и съответно фирмите ще могат да се позовават на него. Конкретно - непреодолима сила може да е налице при договор за доставка на хранителни продукти за заведение, тъй като ресторантът не може да работи или пък доставчикът не може да внесе стоката, защото границите са затворени. **При договори за наем казусът е по-сложен**, тъй като е важно какво са се уговорили страните - например дали недвижим имот ще се използва специално за ресторант, или може да се използва и за друго.

При непреодолима сила **договорът се запазва, но длъжникът не дължи изпълнение** на задълженията си и не отговаря за вредите поради неизпълнението им.

Непреодолимата сила ще важи за периода, в който важи извънредното положение. В същото време, ако този период е толкова дълъг за някоя от страните, че тя да няма интерес от това договорът да бъде изпълнен, тя може едностранно да го прекрати.

На кой не може да се окаже отпуск

По време на извънредното положение работодателят е длъжен да разреши ползването на платен или неплатен отпуск, когато те му бъдат поискани от:

- бременна работничка или служителка или такава в напреднал етап на лечение инвитро;
- майка или осиновителка на дете до 12 години или на дете с увреждания, независимо от възрастта;
- работник или служител, който е самотен баща на дете до 12 години или на дете с увреждане, независимо от възрастта;
- непълнолетен работник или такъв с трайно увреждане 50% и над 50 на сто;
- трудоустроен или боледуващ от болест, която му дава закрила срещу уволнение.

Докато работата в предприятието е спряна, служителите имат право на brutното си трудово възнаграждение.

Cross.bg

✓ **Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите**

БНТ, „Сутрешен блок“

- Въпроси и отговори за пандемията - последна информация от Щаба;
- Какво знаем и не знаем за вируса? - проф. Радостина Александрова;
- Политика и карантина - Десислава Атанасова от ГЕРБ и Иван Иванов от БСП;
- Психиката по време на криза - анализ на проф. Орлин Тодоров;

БТВ, "Тази сутрин"

- Как ще бъде облекчен километричният трафик от тирове при „Капитан Андреево"? На живо - директорът на „Гранична полиция", гл. комисар Светлан Кичиков;
- Харвадски възпитаници с план как по-бързо да бъде овладяна заразата?;
- Има ли ментета на пазара за дезинфектанти срещу коронавируса и как държавата контролира продажбата им?;
- От какви кризисни мерки се нуждае туристическият бранш, за да се спаси от фалит?;

Нова телевизия, „Здравей България“

- Народното събрание в извънреден режим. Основателна ли е острата съпротива на социалистите. Гост - председателят на парламента Цвета Караянчева;
- Димитър Маринов - призован от американското правителство. За избора между България и САЩ. Актьорът в студиото на „Здравей, България";
- Препълнени автобуси въпреки забраните. Изложени ли са пътници в междуградска линия в риск?;
- Масово нарушаване на карантината в Буковлък. Защо хора, завърнали се от чужбина, се разхождат свободно в селото?;
- Коронавирусът - нова схема на „Ало" измамниците. Как да се пазим?;
- Две нови отделения само за 5 дни? Кой помогна на болницата в Карнобат в битката срещу заразата?;
- Фирма с план "България на две скорости". Как кризата да не убие предприемачите и бизнеса?

✓ **Борисов: Фирмите не само трябва да продължат да работят, но и да си плащат данъците**

Министър-председателят Бойко Борисов и министърът на вътрешните работи Младен Маринов инспектираха бившето военно летище „Узунджово", което става буферен паркинг за тежкотоварните автомобили на път за Турция. „До утре паркингът трябва да работи, ако кризата стане по-тежка, трябва да има къде да останат шофьорите на ТИР-ове", заяви премиерът. Паркингът ще бъде оборудван с осветление, ще бъдат осигурени химически тоалетни и временни будки за храна. Борисов допълни, че от вчера всички ресорни министри са провели разговори с турските си колеги, за да се реши бързо проблемът със струпването на тежкотоварните коли по границата. „Над 400 ТИР-а повече от предишния ден са минали заради това, че ние не можем да ги спираме на нашите външни граници. В Европейския съюз имаме общи зелени коридори и на практика тук става буфер. Това е най-големият контролнопропускателен пункт между Европа и държави от третите страни, в случая Турция", уточни министър-председателят.

Премиерът Бойко Борисов подчерта, че в този момент е необходимо фирмите не само да продължат да работят, но и да си плащат данъците, за да се компенсират компаниите от засегнатите от пандемията сектори като туристическия.

„Икономическите мерки са силни до момента, в който се пълни бюджетът, а той лети надолу. Вместо 500 милиона, очаквани до този момент, са 150 милиона лева от осигуровки“, уточни още министър-председателят. Борисов добави, че се очаква в рамките на ден-два и търговските банки да имат решения по отношение на кредитите. „Полагаме усилия, тази мъничка артерия, по която тече животоспасяващата кръв към отделните органи, ако приемам, че един организъм е държавата, да успеят след кризата да продължат да функционират“, заяви още премиерът Борисов.

Премиерът Борисов съобщи още, че довечера по време на заседанието на Европейския съвет ще предложи на колегите си европейските камиони с товари за Турция и Близкия Изток да бъдат претоварвани в България на български тирове, за да минават безпрепятствено към южната ни съседка. Министър-председателят отбеляза, че Турция счита само България за сигурна страна и не иска българските шофьори да стоят под 14-дневна карантина.

Граничните власти докладваха на премиера Бойко Борисов, че през последното денонощие на територията на страната са влезли 3000 ТИР-а, от които 1200 са били за пункта „Капитан Андреево“. След взетите мерки броят на обработените ТИР-ове в посока Турция се е увеличил близо 3 три пъти, вследствие на което само за изтеклото денонощие на ГКПП „Капитан Андреево“ са обработени 1100.

✓ **НОИ открива гореща телефонна линия за въпроси относно осигурителните права при безработица**

Националният осигурителен институт (НОИ) открива временна гореща телефонна линия за въпроси, свързани с отпускането и изплащането на обезщетения за безработица.

На номер **02 926 19 96** осигурените лица ще могат да отправят запитвания относно действащото в у нас законодателство, актуалните промени в нормативната уредба и техните осигурителни права при безработица. На тяхно разположение ще са експерти от НОИ, които ще им предоставят консултация за реда за подаване на документи, сроковете за получаване на обезщетение и конкретните условия.

Всяко едно от териториалните поделения на НОИ също осигурява телефони, на които гражданите могат да бъдат консултирани по въпроси за безработицата. Списъкът с номерата е достъпен на официалната интернет страница на НОИ в рубрика За потребителя/ Ползена информация. Линиите ще бъдат отворени за обаждания всеки работен ден от 9:00 до 17:30 ч.

На разположение на гражданите е и единният телефонен номер за цялата страна **0700 14 802**.

✓ **Дойде време да преместим стрелките на часовниците**

Астрономическата пролет настъпи преди дни и идва времето, в което ще трябва да преместим стрелките на часовниците с един час напред.

Тази пролет на територията на Република България ще преместим стрелките с час напред точно в 3:00 часа сутринта на 29 март 2020 година (неделя).

Това означава, че ще разполагаме с 1 час по-малко за сън, но пък за сметка на това денят ще започне да нараства все по-бързо.

През март миналата година отговорните комисии в Европейския парламент решиха държавите членки да спрат да въртят часовниците през 2021 година.

Така държавите в Европейския съюз, които ще решат да запазят лятното си часово време, трябва да сменят часовниците си за последен път в последната неделя на март 2021 г. Страните, които ще предпочетат да запазят стандартното (зимно) часово време, могат да сменят часовниците си за последен път в последната неделя на октомври 2021 г.

✓ **Ден на маратонката... вкъщи**

За втора поредна година у нас на 27 март ще се проведе деня на маратонката, но този път по доста по-необичаен начин. В условията на извънредно положение, при което повечето българи работят от вкъщи, темата за движението става още по-актуална.

Стандартното ходене до спирката и до работното място, както и разходката в обедната почивка, ще бъдат заменени от ходене от леглото до масата или бюрото и обратно.

Затова и организаторите насърчават българските работодатели да мотивират служителите си да обуйт маратонки и да се раздвижат, независимо дали работят от офиса или от дома си.

„При тази ситуация най-важното е да сме отговорни към себе си и към околните – да останем вкъщи, ако е възможно, и да намерим начини да се раздвижваме всеки ден. Всяко място е подходящо за спортуване – няколко клека или разтягания до масата у дома могат да променят настроението на човек. Всеки екип може да отдели малко време за групово раздвижване по време на онлайн оперативката сутрин“, убедени са инициаторите на идеята.

Това е причината на страницата на инициативата да има материали с конкретни идеи и съвети как може работният ден да се превърне в спортна площадка за 10-15 минути на 27 март, а и защо не и във всеки друг ден през годината.

Над 250 компании и институции от цяла България прегърнаха идеята през 2019 година и над 50 000 души обуха маратонки и се изправиха срещу застоялия начин на живот.

Организаторите съобщават и интересни факти: Първият чифт маратонки е създаден през 1870 г. в Англия; Названието на английски „sneaker“ идва от глагола „sneak“ - промъквам се - заради меките, гъвкави гумени подметки, с чиято помощ хората се движат много по-тихо; Притежателят на най-много маратонки в света е Марк Фарезе с 3000 чифта на стойност над 750 000 долара.